

Statens vegvesen

Vedlegg 2 – Forslag til endringsforskrift

Høring om forslag til forskrift om endring i trafikkopplæringsforskriften

Trafikant og kjøretøy
Trafikant
26. mai 2023
Vår ref. 23/60111

Forslag til forskrift om endring i trafikkopplæringsforskriften

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet [vedtakelsesdato] med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 24, § 26, § 27, § 28 og § 43b, jf. delegeringsvedtak 29. september 2003 nr. 1196 og delegeringsvedtak 29. mars 2019 nr. 424.

I

I forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m. (trafikkopplæringsforskriften) gjøres følgende endringer:

Hjemmelshenvisning skal lyde:

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 1. oktober 2004 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 24, § 26, § 27, § 28, § 30, § 42, § 43, § 43a og § 43b, jf. delegeringsvedtak 17. mars 1967 nr. 3462, delegeringsvedtak 29. september 2003 nr. 1196, delegeringsvedtak 20. august 2009 nr. 1530 og delegeringsvedtak 29. mars 2019 nr. 424.

§ 1–2 første ledd ny bokstav n, o og p skal lyde:

- n. Avsperret område: et område som er avgrenset med fysiske hindringer som sikrer mot utforkjøring og kjøring inn i og ut av området, og hvor adkomst kan reguleres.*
- o. Kjørevurdering: vurdering av kjøreferdigheter for personer med funksjonsnedsettelse og personer som har eller kan ha helsesvekkelse, jf. sensorforskriften § 2. Dette er en variant av praktisk prøve.*
- p. Kjøretøytilpasning: vurdering av om tilpasningene i et førertilpasset kjøretøy er tilfredsstillende tilpasset fører, slik at fører kan kjøre trafikksikkert. Dette er en forenklet variant av kjørevurdering.*

§ 2–1 femte ledd skal lyde:

For øvingskjøring i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE kreves det at eleven har førerrett i klasse B. Militært personell kan *øvingskjøre* fra fylte 18 år. Kravet om førerrett i klasse B gjelder ikke for elever i det offentlige skoleverk som gjennomgår *opplæring i yrkessjåførfaget*, jf. yrkessjåførforskriften 16. april 2008 nr. 362, forutsatt at eleven har gjennomført trafikalt grunnkurs. Disse elevene kan også starte supplerende øvingskjøring ved godkjent trafikkskole.

§ 2–2 annet ledd skal lyde:

Øvingskjøring med kjøretøy der læreren eller ledsageren ikke har lov til å følge med i eller på kjøretøyet kan bare skje dersom læreren eller ledsageren har instruksjonsmulighet overfor eleven via toveis radioforbindelse eller lignende, i tillegg til visuell kontakt. Det samme gjelder dersom det for opplæring mot vederlag er gjort særlig unntak fra kravet om at læreren skal følge med i kjøretøyet. I klassene A1, A2 og A stilles det ikke krav til at lærer eller ledsager må følge med på kjøretøyet til eleven. Det er ikke adgang til å øvingskjøre i klasse B eller T med kjøretøy med sitteplass kun for føreren. *Det er likevel lov å øvingskjøre i klasse T med kjøretøy med sitteplass kun for føreren når dette skjer utenfor veg i tilknytning til jord- og skogbruk og oppfyller kravene i første punktum.*

§ 2–4 annet ledd første punktum skal lyde:

Læreren eller ledsageren for øvingskjøring i klasse AM 146 skal selv kjøre *tohjuls* motorsykkel.

§ 2–4 fjerde ledd skal lyde:

Ved øvingskjøring i klassene D1, D1E, D eller DE, kan man ikke ha med andre passasjerer enn de som deltar i eller fører tilsyn med opplæringen. *Ved øvingskjøring til klasse C1, C1E, C eller CE kan ikke kjøretøyet brukes i kommersiell transport, eller transport mot vederlag.*

§ 3–1 første, annet og nytt tredje ledd skal lyde:

Ledsager må ha fylt 25 år, ha gyldig førerett for vedkommende kjøretøygruppe og ha hatt slik førerett uavbrutt de siste 5 år før øvingskjøring finner sted, jf. vegtrafikkloven § 26 andre ledd. *Med gyldig førerett menes norsk førerett, førerett ervervet i annen EØS-stat, eller førerett fra annen stat som gir grunnlag for å utstede norsk førerkort uten krav til ytterligere opplæring eller prøver etter førerkortforskriften kapittel 10. Personer som ikke har ervervet føreretten sin i Norge må medbringe dokumentasjon på uavbrutt førerett de siste 5 år, frem til de oppfyller kravet til 5 års norsk førerett.*

Kravet til uavbrutt førerett de siste 5 år er oppfylt også for ledsager hvor føreretten har vært tilbakekalt i seks måneder eller mindre på grunn av helse.

Godkjente trafikklærere etter trafikkopplæringsforskriften § 6–2, kan være ledsager ved privat øvingskjøring fra fylte 23 år.

Nåværende § 3–1 annet ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Kjøretøyet skal tilhøre den aktuelle førerkortklassen. Ved øvingskjøring i klasse S kan eleven bruke beltemotorsykkel klasse 2 selv om eleven kun kan få førerrett begrenset til beltemotorsykkel klasse 1. *Ved øvingskjøring på veg i klasse T skal kjøretøyet være vanlig jord- og skogbrukstraktor med tillatt totalvekt over 3000 kg og med to sitteplasser.*

§ 4-1 tredje ledd skal lyde:

Det offentlige skoleverk kan gi opplæring i alle klasser. Obligatorisk opplæring kan bare gis i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, AM146, S og T, samt trafikalt grunnkurs *som en integrert del av valgfaget trafikk, jf. § 8-5.*

§ 4-2 annet ledd første punktum skal lyde:

Under øvingskjøring på veg som er åpen for alminnelig ferdsel skal lærevognen være utstyrt med eget *synlig* skilt bak med ordet «SKOLE».

§ 4-7 første og annet ledd skal lyde:

Lærevogn i klasse T skal være *vanlig* 4-hjuls *jord- og skogbrukstraktor, være* registrert for to personer med konstruktiv hastighet mellom 38 og 50 km/t og tillatt totalvekt på minst 7000 kg.

Traktoren skal ha sentralt plassert fører sete, betydelig større bakhjul enn forhjul og løftbar trekk-krok for tilhenger.

Nåværende § 4-7 annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 4-8 første ledd skal lyde:

Kjøretøy som er *førertilpasset for personer med funksjonsnedsettelse* er unntatt fra kravene i § 4-2 til og med § 4-7. Slikt kjøretøy kan benyttes som lærevogn hvis det er utstyrt slik Statens vegvesen finner det nødvendig for at øvingskjøringen skal være sikker. Kjøretøy benyttet til øvingskjøring etter denne bestemmelsen kan også benyttes som kjøretøy til førerprøven, jf. § 30A-6.

§ 5-5 skal lyde:

§ 5-5 Elevfortegnelse

Trafikkskoler og kursarrangører skal *føre elektronisk* fortegnelse over alle sine elever. Fortegnelsen skal vise elevens navn, adresse, fødselsnummer og når eleven begynte og sluttet, samt hvilke deler av den obligatoriske opplæringen som er gjennomført *og dato for gjennomført opplæring*.

Eleven skal registreres i fortegnelsen med fortløpende tildelt elevnummer straks opplæringen starter, *og fortegnelsen skal ajourføres umiddelbart*.

Det skal tas månedlig sikkerhets kopi av elevfortegnelsen, som skal være tilgjengelig for Statens vegvesen ved behov. Elevfortegnelsen må dateres.

Elevfortegnelsen skal oppbevares i fem år uavhengig av om trafikkskolen eller kursarrangøren er avviklet.

Statens vegvesen kan fastsette retningslinjer for elevfortegnelse.

§ 5-6 skal lyde:

§ 5-6 Opplæringskort

Trafikkskoler og kursarrangører skal utstede *elektronisk* opplæringskort for hver elev i hver enkelt klasse. Vedkommende lærer skal etter hver *undervisningstime* og hver del av obligatoriske opplæring attestere hvilke deler av undervisningen som er gjennomført. Opplæringskortet skal påføres opplæringsinstitusjonens navn, samt elevens navn, adresse, fødselsdato, elevnummer etter § 5-5 og vise det antall undervisningstimer eleven har hatt, *samt dato og tidspunkt for undervisningstimene*.

Opplæringskortet skal medbringes under opplæringen. Opplæringskortet skal vises frem når Statens vegvesen krever det.

Statens vegvesen kan fastsette *retningslinjer* for opplæringskort.

Opplæringskort skal oppbevares i fem år *uavhengig av om trafikkskolen eller kursarrangøren er avviklet*.

§ 5-8 skal lyde:

§ 5-8 Krav til utstyr – kurs i sikring av last for klassene B kode 96, BE, D1E, DE og T

Kursarrangør skal minst disponere:

- tilhenger med *tillatt* totalvekt minst 1950 kg
- lang last *tilsvarende en tømmerstokk* på minst 4 meter

- kolli tilsvarende pallekasse, med minstemål 1 x 1 x 1 meter eller 0,8 x 1,2 x 1 meter
- last tilsvarende rundballe eller storsekk, vekt minst 350 kg
- sikringsutstyr som er nødvendig for å sikre lasten i punktene ovenfor.

§ 5–10 første ledd skal lyde:

Kursarrangør skal minst disponere følgende kjøretøy:

- lastebil med slepvogn
- lastebil med 2 akslet eller 3 akslet påhengsvogn
- lastebil med tilhengerkobling for semitrailer, 2 akslet *eller* 3 akslet
- semitrailer 2 eller 3 akslet
- semitrailer 3 akslet med selvsporende aksel med og uten låsing
- *lastebil som kan kombineres med semitrailer, slepvogn eller påhengsvogn til modulvogntog*
- busser 2 akslet og 3 akslet
- *leddbuss*
- personbil
- 1 lastebil uten last.

§ 5–11 femte ledd skal lyde:

Eier av trafikkskole, faglig leder, ansvarlig hos kursarrangør, undervisningspersonell, annet personell og øvrige aktører *plikter uten* ugrunnet opphold å gi de opplysninger om virksomheten som blir krevd angående trafikkopplæringen samt framvise og utlevere til kontroll de dokumenter som angår trafikkopplæringen og virksomheten for øvrig. Er opplysningene lagret elektronisk, kan Statens vegvesen kreve datert utskrift undertegnet av faglig leder.

§ 6–2 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. *ha full førerett i den klassen det skal gis undervisning i og ha hatt slik førerett i minst tre år sammenhengende, eventuelt minst ett år dersom vedkommende har hatt førerett begrenset med kode 78 sammenhengende i de to foregående årene,*

§ 6–2 første ledd bokstav c skal lyde:

- c. *ha grunnutdanning for trafikk lærere og bestått eksamen fra Nord universitet eller tilsvarende, eller ha pedagogisk utdanning som tilsvarer kravene til lærere i det offentlige skoleverk med spesialutdanning godkjent av Statens vegvesen,*

§ 6–2 femte ledd skal lyde:

Trafikklærer med pedagogisk utdanning som tilsvarende kravene til lærere i det offentlige skoleverk med spesialutdanning godkjent av Statens vegvesen kan kun få godkjenning til å undervise i klasse AM 146, klasse S og trafikalt grunnkurs ved godkjent trafikkskole.

Nåværende § 6–2 femte ledd blir nytt sjette ledd.

§ 6–3 sjette ledd første punktum skal lyde:

Når godkjenningen av en trafikklærer tilbakekalles etter *fjerde* ledd, skal tilbakekallingen første gang normalt gjelde fra tre til seks måneder.

§ 6–4 annet ledd skal lyde:

For å kunne undervise på trafikalt grunnkurs *som en integrert del av valgfag trafikk, jf. § 8–5*, kreves godkjenning som trafikklærer, eller at læreren har pedagogisk utdanning som tilsvarende kravene til lærere i det offentlige skoleverk, spesialutdanning godkjent av Statens vegvesen og førerett i klasse B.

§ 6–9 skal lyde:

§ 6–9 Krav til undervisningspersonell – kurs i ulykkesberedskap

Undervisningspersonell på kurs i ulykkesberedskap skal være godkjent *trafikklærer for tunge klasser* og ha spesialutdanning i brannberedskap, skadestedsledelse og førstehjelp fra Nord universitet eller tilsvarende. Minst *en* dag av spesialutdanningen skal være undervisningsmetodikk. *For undervisningspersonell som ikke er godkjent trafikklærer for tunge klasser skal disse ha spesialutdanning og erfaring i brannberedskap, skadestedsledelse eller førstehjelp, avhengig av hvilket emne vedkommende skal undervise i, og være under oppsyn av godkjent trafikklærer for tunge klasser. Tilstedeværende trafikklærer er ansvarlig for opplæringen, jf. § 6–1 første ledd.*

§ 6–11 første ledd første punktum skal lyde:

Undervisningspersonell på kurs i sikring av last skal være godkjent *trafikklærer for tunge klasser* og ha spesialutdanning i emnet fra Nord universitet eller tilsvarende.

§ 6–12 første ledd skal lyde:

Undervisningspersonell ved sikkerhetskurs på bane skal være godkjent *trafikklærer for tunge klasser*.

§ 6–15 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Trafikkskolen kan gi undervisning i klassene AM146, A1, A2, A og T selv om faglig leder ikke har undervisningskompetanse i vedkommende klasse, forutsatt at en annen trafikklærer ved trafikkskolen er faglig medansvarlig for opplæringen i vedkommende klasse.

§ 7–4 nytt tredje ledd skal lyde:

Obligatorisk opplæring skal gjennomføres ved fysisk oppmøte, med mindre annet er særskilt fastsatt i denne forskriften.

§ 7–5 annet ledd skal lyde:

Trinnvurderingen skal vare 45 minutter *for trinn 2* og 60 minutter *for trinn 3*. *Trinnvurderingen skal* inneholde før- og ettersamtale, i tillegg til praktisk kjøring. For klasse AM 147 og klasse S gjennomføres trinnvurderingen som en del av den øvrige obligatoriske opplæringen med en eller flere elever.

§ 7–6 første ledd skal lyde:

Obligatorisk opplæring i et trinn, og trinnvurdering i trinn 2 og 3, skal være innmeldt til Statens vegvesen før obligatorisk opplæring i nytt trinn påbegynnes. Når obligatorisk opplæring i klasse S gis over et kort tidsrom, kan opplæringen meldes inn samlet. Opplæringen må være innmeldt senest *fire dager* etter at den er *gjennomført*. *Innmeldingen* skal skje elektronisk til Trafikkskole-, sensor- og kursarrangørregisteret (TSK-registeret).

§ 7–6 nytt tredje ledd skal lyde:

Ved innmelding av trinnvurdering i Trafikkskole-, sensor- og kursarrangørregisteret (TSK-registeret) skal læreren gi en vurdering av om eleven har et godt grunnlag for å gå videre med opplæring i neste trinn, eller om eleven rådes til å fortsette opplæringen i det aktuelle trinnet for å komme på riktig nivå.

§ 8-1 sjette ledd skal lyde:

Øvrig undervisning, jf. § 8-3 andre ledd nr. 1-4, skal være på 10 timer og fordeles jevnt over minst 3 samlinger. *Denne undervisningen kan gjennomføres som nettbaserte samlinger med maksimalt 8 elever pr. samling. Statens vegvesen kan fastsette nærmere retningslinjer for gjennomføringen av de nettbaserte samlingene.*

§ 8-5 første ledd innledende setning skal lyde:

Trafikalt grunnkurs *skal gjennomføres* som en integrert del av valgfag trafikk i offentlig skoleverk forutsatt at:

§ 8-5 annet ledd skal lyde:

Trafikant i mørket inngår ikke som en del av valgfag trafikk og må gjennomføres som beskrevet i § 8-1 *ved en godkjent trafikkskole.*

§ 9-4 syvende ledd skal lyde:

Elever som skal erverve førerett i klasse A1 skal gjennomføre sikkerhetskurs i trafikk *mot slutten av* trinn 3, jf. § 9-8 og § 9-9.

§ 9-9 annet ledd nr. 3 skal lyde:

3. videreutvikle en sikker, *strategisk* og *taktisk* kjøring

§ 9-10 nytt fjerde ledd skal lyde:

Kurset skal gjennomføres på avsperrt område.

§ 9-13 tredje ledd nr. 3 skal lyde:

3. beskrive og begrunne sin kjøring i tillegg til *strategiske* og *taktiske* valg

§ 9-13 tredje ledd nr. 5 skal lyde:

5. *oppfatte og vurdere* trafikksituasjoner hvor motorsyklister er spesielt ulykkesutsatt

§ 9–15 tredje ledd nr. 3 skal lyde:

3. beskrive og begrunne sin kjøring i tillegg til *strategiske* og *taktiske* valg

§ 9–15 tredje ledd nr. 5 skal lyde:

5. *oppfatte og vurdere* trafikksituasjoner hvor motorsyklister er spesielt ulykkesutsatt

§ 9–17 tredje ledd nr. 2 og nr. 3 skal lyde:

2. *planlegge en sammenhengende kjøretur og ta hensyn til særlige forhold knyttet til kjøreturen*
3. kjøre selvstendig, sikkert og effektivt over lengre strekninger i krevende og variert miljø, og beskrive og begrunne sin kjørestrategi *og taktiske valg*

Nåværende § 9–17 tredje ledd nr. 2 – 5 blir henholdsvis nr. 3 – 6.

§ 9–18 skal lyde:

§ 9–18 Utvidelse fra klasse A1 til A2 *med praktisk prøve*

Ved utvidelse fra klasse A1 til A2 *med praktisk prøve* skal eleven gjennomføre trinnvurdering og obligatoriske kurs for klasse A2 på trinn 3 og 4.

De obligatoriske kursene skal ikke gjennomføres på samme dag.

§ 9–19 skal lyde:

§ 9–19 Utvidelse fra klasse A1 til A *med praktisk prøve*

Ved utvidelse fra klasse A1 til A *med praktisk prøve* skal eleven gjennomføre trinnvurdering og obligatoriske kurs for klasse A på trinn 3 og 4.

De obligatoriske kursene skal ikke gjennomføres på samme dag.

§ 9–21 overskrift og første ledd skal lyde:

§ 9–21 Obligatoriske kurs ved utvidelse fra klasse A1 til A2 *uten praktisk prøve*

Ved utvidelse fra A1 til A2 skal eleven gjennomføre obligatorisk kurs ved utvidelse fra A1 til A2. Dette kurset er på 2 timer hvor minst 1 time er praktisk kjøring jf. § 9–22. Den

praktiske øvingen gjennomføres ved at eleven kjører alene på motorsykkelen. Lærer kan maksimalt undervise 2 elever om gangen. Dette kurset gjennomføres innledningsvis *og ikke på samme dag som annen obligatorisk opplæring*.

§ 9–22 overskrift skal lyde:

§ 9–22 Kursmål for obligatorisk kurs ved utvidelse fra A1 til A2 *uten praktisk prøve*

§ 9–25 tredje ledd nr. 5 skal lyde:

5. kjøre selvstendig, sikkert og effektivt over lengre strekninger i krevende og variert miljø, og beskrive og begrunne sin kjørestrategi *og taktiske valg*

§ 10–3 femte ledd skal lyde:

Eleven skal gjennomføre grunnkurs klasse AM 146 i samsvar med § 10–6 og § 10–7. Kurset gjennomføres som innledning til opplæringen i klasse AM 146. *Ikke-obligatorisk* opplæring mot vederlag kan i trinn 2 gjennomføres med inntil tre elever.

§ 10–4 femte ledd skal lyde:

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs i trafikk klasse AM 146 i samsvar med § 10–8 og § 10–9. Kurset gjennomføres mot slutten av opplæringen i trinn 3. *Ikke-obligatorisk* opplæring mot vederlag kan i trinn 3 gjennomføres med inntil tre elever.

§ 10–5 tredje ledd skal lyde:

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på veg i klasse AM 146 i samsvar med § 10–10 og § 10–11. Eleven skal i tillegg ha tilstrekkelig øving. *Ikke-obligatorisk* opplæring mot vederlag kan i trinn 4 gjennomføres med inntil tre elever.

§ 11–3 fjerde ledd nr. 2 og nr. 8 skal lyde:

2. gjøre rede for bilens oppbygning med tanke på sikkerhet og miljø, *herunder alle aktuelle førerstøttesystemer*
8. beherske grunnleggende kjøretøybehandling i områder med liten trafikk, *herunder aktuelle førerstøttesystemer*

§ 11–4 fjerde ledd nr. 3 og nr. 10 skal lyde:

3. *gjøre rede for hva det innebærer å ta tilstrekkelig hensyn til andre trafikanter*
10. *mestre å bruke alle aktuelle førerstøttesystemer og reagere riktig når systemene varsler eller griper inn i kjøringen.*

Nåværende § 11–4 fjerde ledd nr. 3 – 8 blir henholdsvis **nr. 4 – 9**.

§ 14–3 fjerde ledd nr. 1 skal lyde:

1. utføre aktuell sikkerhetskontroll *og skifte av variatorreim*

§ 14–4 fjerde ledd nr. 1, 5 og 9 skal lyde:

1. øve på kontroll før *kjøring*
5. oppleve utfordringene ved, og få øving i, kjøring med passasjer *på beltemotorsykkelen* og med opplastet tilhengerslede
9. øve på å orientere seg ved hjelp *av GPS-baserte* hjelpemidler.

§ 14–4 femte ledd skal lyde:

Eleven skal ha 4 undervisningstimer hvorav minst 3 timer skal være egenkjøring i variert terreng. *Trinn 3 kan ikke gjennomføres på samme dag som grunnkurs klasse S.*

§ 14–8 tredje ledd skal lyde:

Andre del er på 5 timer, hvorav minst 3 timer skal være selvstendig sammenhengende kjøring i og utenfor løype, med refleksjonspauser. *Andre del kan ikke gjennomføres på samme dag som trinn 3.* Hver elev skal gjennomføre minst en time av den selvstendige kjøringen med opplastet slede. Kurset avsluttes med felles oppsummering.

§ 14–9 tredje ledd nr. 2 bokstav b skal lyde:

- b. orientere seg ved hjelp *av GPS-baserte* hjelpemidler

§ 15–8 overskrift skal lyde:

§ 15–8 Kursmål for sikkerhetskurs klasse T *kode* 141 og klasse T *kode* 148

§ 25–1 tredje og nytt fjerde til sjette ledd skal lyde:

Personer som har, eller har hatt, en førerrett i en tung klasse som egen førerkortklasse på førerkortet, er fritatt fra kurset.

Personer som har fagbrev som ambulansefagarbeider eller bachelor i paramedisin, og kan vise til utdanning, opplæring eller erfaring i branntekniske tema som nevnt i § 25–2, kan etter dokumentert søknad få fritak fra kurset.

Personer med fagbrev innen brann og redning som kan vise til utdanning, opplæring eller erfaring på medisinske tema som nevnt i § 25–2, kan etter dokumentert søknad få fritak fra kurset.

Personer som har fullført utdanning fra Statens Politiskole eller Politihøyskolen, og kan vise til kurs, opplæring eller erfaring innenfor temaene som nevnt i § 25–2, kan etter dokumentert søknad få fritak fra kurset.

§ 26–2 nytt sjette ledd skal lyde:

Det som er bestemt i første til femte ledd, gjelder tilsvarende når opplæring i aktuell klasse er gjennomført, selv om vedkommende ikke har ervervet førerrett i klassen.

§ 29–1 tredje ledd skal lyde:

Dersom den teoretiske eller den praktiske prøven ikke består, kan ny prøve ikke avlegges før det har gått henholdsvis to eller fire uker. For klassene C, CE, D og DE er karantenetiden en uke for både teoretisk og praktisk prøve.

§ 29–2 tredje ledd skal lyde:

Ved førerprøve i førerkortklasser der det ikke kreves helseattest, skal kandidatens syn testes ved at kjennemerke må kunne leses på 20 meters avstand. Dette kreves ikke når det er et krav om at kandidaten fremlegger gyldig synsattest eller utfylt synsdel fra helseattest for førerrett. Dokumentasjonen må ikke være eldre enn 3 måneder, jf. forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. vedlegg 1 § 4.

§ 29–8 overskrift og første ledd skal lyde:

§ 29–8 Førerprøve med automatgiret kjøretøy og utvidelse til ordinær førerrett

Den praktiske prøven kan avlegges med automatgiret kjøretøy. Førerretten begrenses da til å gjelde slike *kjøretøy*.

§ 29–8 femte og nytt sjette ledd skal lyde:

Ved utvidelse av førerrett for automatgiret kjøretøy til ordinær førerrett avlegges kun praktisk prøve. Til slik praktisk prøve settes det av tid etter bestemmelsene i kapittel 30. Avlegges prøven i klasse B settes det imidlertid av 45 minutter.

Kontroll før kjøring og kjøring i trafikk skal alltid inngå i prøven. Prøvestrekningen skal legges slik at kandidaten får mulighet til å vise at vedkommende behersker å kjøre sikkert, effektivt, økonomisk og miljøvennlig med manuelt gir og som hovedregel etter et standardisert ruteopplegg, jf. § 29–6.

§ 29–10 annet ledd skal lyde:

Førerrett som er tapt kan alternativt gjenerverves gjennom avleggelse av førerprøve i en mer omfattende klasse, *jf. førerkortforskriften § 6–1 tredje ledd*. Det forutsetter at obligatorisk opplæring i den mer omfattende klassen er gjennomført og at vedkommende har hatt førerrett i den opprinnelige klassen som egen førerkortklasse på førerkortet, eller har bestått førerprøven i den opprinnelige klassen.

§ 29–11 annet ledd skal lyde:

Opptreden og handlinger i strid med Statens vegvesens regelverk og retningslinjer for teoretisk og praktisk førerprøve er fusk. Som fusk regnes blant annet å benytte eller ha med ulovlige hjelpemidler under teoriprøve, for eksempel notater, mobiltelefon, kamera eller annet kommunikasjonsutstyr, samt samarbeid med andre. *Som fusk regnes også lyd- og bildeopptak inne i bilen under praktisk prøve*. Som fusk av alvorlig karakter regnes blant annet fusk med organisert preg, bruk av elektroniske hjelpemidler og at prøven avlegges av en annen enn kandidaten.

§ 30–2 tredje ledd bokstav a skal lyde:

- a. dobbelt sett betjeningsinnretning for *kopling, brems og gass*,

§ 30–2 fjerde ledd skal lyde:

Kjøretøy med automatisk gir eller annen kraftoverføring som innebærer at føreren ikke kan påvirke utvekslingsforholdet mellom framdriftskilde og drivhjul, skal ha anordning som kople ut førerens gass eller framdriften når sensors brems blir benyttet.

Nåværende § 30–2 fjerde og femte ledd, blir henholdsvis nytt femte og sjette ledd.

§ 30–14 annet ledd første og annet punktum skal lyde:

Den praktiske prøven avlegges på *vanlig 4-hjuls jord- og skogbrukstraktor* med tilkoplede tilhenger. *Traktor til førerprøven skal ha sentralt plassert førersete, betydelig større bakhjul enn forhjul og løftbar trekk-krok for tilhenger*, være registrert for to personer, ha konstruktiv fart på mellom 38 og 50 km/t, ha koplingspedal og ha tillatt totalvekt på minst 7000 kg.

§§ 30–1 nytt niende ledd, 30–2 nytt syvende ledd, 30–3 nytt sjette ledd, 30–4 nytt syvende ledd, 30–5 nytt sjette ledd, 30–6 nytt syvende ledd, 30–7 nytt åttende ledd, 30–8 nytt sjette ledd, 30–9 nytt sjette ledd, 30–10 nytt syvende ledd, 30–11 nytt syvende ledd og 30–14 nytt sjette ledd skal lyde:

Prøvekjøretøyet skal ha slike førerstøttesystem som er vanlig i klassen. Kandidaten skal ha mulighet til å vise at vedkommende kan bruke de ulike systemene, og reagere riktig når systemene varsler eller griper inn i kjøringa. Sensor kan be kandidaten bruke eller kople ut bestemte systemer.

§ 31–3 første ledd skal lyde:

Kravet i § 4–7 andre ledd e) og § 30–14 tredje ledd e) gjelder ikke for kjøretøy godkjent før 1. juli 2006. *Traktor som allerede er godkjent som lærevogn og førerprøvevogn, kan benyttes som lærevogn og førerprøvevogn frem til 1. januar 2029 uten å oppfylle kravene i § 4–7 og § 30–14 om å være vanlig 4-hjuls jord- og skogbrukstraktor med tilleggskrav om at traktoren skal ha sentralt plassert førersete, betydelig større bakhjul enn forhjul og løftbar trekk-krok for tilhenger.*

Nytt kapittel 30A skal lyde:

Kapittel 30A Kjøre vurdering

§ 30A-1 Almennelige regler om kjøre vurdering

Statens vegvesen kan fastsette retningslinjer for innhold og gjennomføring av kjøre vurdering, herunder også ny førerprøve etter pålegg fra politiet, kombinert prøve og kjøretøytilpasninger. Statens vegvesen fastsetter de steder kjøre vurderingen kan gjennomføres.

Dersom søker har eller har hatt flere førerkortklasser, skal kjøre vurderingen, eller ny førerprøve etter pålegg fra politiet, gjennomføres i den mest omfattende klassen vedkommende har eller ønsker å beholde, jf. førerkortforskriften vedlegg 1 § 6a. Som mest omfattende førerkortklasse regnes i stigende rekkefølge: AM, S, T, A1, A2, A, B, BE, C1/D1, C1E/D1E, C, D, DE og CE.

Ved førerlighetsvekkelse med førertilpasset kjøretøy, avlegges kjøre vurdering i den klassen det tilpassede kjøretøyet tilhører, da førerlighetsvekkelse krever dispensasjon fra helsekravene, jf. førerkortforskriften vedlegg 1 § 41. Sensor skal vurdere om kandidaten også kan beholde underliggende klasser i disse tilfellene, og eventuelt hvilke klasser.

Dersom resultatet av kjøre vurderingen er «ikke anbefalt», kan ikke ny kjøre vurdering avlegges uten ny anmodning fra lege via statsforvalteren, eller fra statsforvalteren.

Dersom resultatet av ny førerprøve etter pålegg fra politiet er «ikke bestått», kan ikke ny tilsvarende førerprøve gjennomføres. Politiet kan imidlertid vurdere om vedkommende kan søke om gjenerverv av førerretten på vanlig måte, jf. førerkortforskriften § 6-1 tredje ledd.

Dersom resultatet av kjøre vurderingen er «ikke bestått» og Statens vegvesen er vedtaksmyndighet etter førerkortforskriften vedlegg 1 § 9, anses helsekravet for ikke oppfylt. Ny kjøre vurdering kan ikke avlegges før det har gått fire uker og ny synsattest er utstedt. Ny synsattest kan tidligst utstedes etter karantenetidens utløp.

Dersom resultatet av kjøre vurderingen er «ikke bestått» og Statens vegvesen er vedtaksmyndighet etter førerkortforskriften vedlegg 1 § 41, kan ny kjøre vurdering ikke avlegges før det har gått fire uker. I særlige tilfeller kan sensor vurdere kortere karantenetid.

§ 30A-2 Vilkår for å avlegge kjøre vurdering

Kjøre vurdering kan avlegges når det foreligger anmodning fra lege via statsforvalteren, eller fra statsforvalteren.

Ny førerprøve kan avlegges når det foreligger pålegg fra politiet.

Kjørevurdering ved synsfunksjon etter førerkortforskriften vedlegg 1 § 9 kan avlegges når det foreligger gyldig synsattest.

Kjørevurdering ved stabil førerlighetssvekkelse etter førerkortforskriften vedlegg 1 § 41 kan avlegges når det foreligger gyldig helseattest, eller kandidaten har fått godkjent nytt kjøretøy og førerlighetssvekkelsen er dokumentert.

Før kjørevurderingen eller ny førerprøve kan avlegges skal kandidaten fremvise akseptabel legitimasjon.

Før kombinert prøve eller ny førerprøve etter pålegg fra politiet kan avlegges, betales gebyr i henhold til førerkortforskriften § 14-2. Kjørevurdering er gebyrfri.

§ 30A-3 Bestilling av time til kjørevurdering

Time for kjørevurdering, eller ny førerprøve etter pålegg fra politiet, bestilles hos Statens vegvesen.

I saker hvor kjørevurderingen er etter anmodning fra lege via statsforvalteren, eller fra statsforvalteren, kan ikke time bestilles før Statens vegvesen har registrert anmodningen.

I saker hvor ny førerprøve er etter pålegg fra politiet, kan ikke time bestilles før Statens vegvesen har registrert pålegget.

I saker hvor Statens vegvesen er vedtaksmyndighet, må helseattest være registrert før time bestilles. I saker hvor det er godkjent et nytt førertilpasset kjøretøy, og det allerede er registrert at kandidaten har stabil førerlighetssvekkelse, er det ikke nødvendig å innhente ny helseattest for å bekrefte førerlighetssvekkelsen før time bestilles.

§ 30A-4 Kjørevurdering

Kjørevurdering består alltid av praktisk kjøring, og den starter med førsamtale og avsluttes med ettersamtale. Førsamtalen kan etter avtale gjennomføres en annen dag i forkant av kjørevurderingen.

Kjøreruten skal legges slik at kandidaten får vise sine ferdigheter under vekslende veg- og trafikkforhold, i stor grad etter et standardisert ruteopplegg. Kjøreruten kan likevel tilpasses blant annet ut fra anmodning fra oppdragsgiver.

Kjørevurderingen vurderes i størst mulig grad som en helhet. Sensor skal vurdere om kandidaten kan kjøre trafikksikkert med den helsesvekkelsen kandidaten eventuelt har og i tråd med oppdraget.

Kjørevurderingen kan avbrytes og vurderes som ikke anbefalt hvis det oppstår en situasjon hvor sensor eller andre trafikanter må gripe inn for å unngå skade eller fare, og

kandidaten selv skulle ha avverget situasjonen. Kjøre vurderingen kan også avbrytes når adferden medfører at det kan oppstå vesentlige ulemper eller fare i trafikken.

Inntreer driftsstopp, illebefinnende eller andre forhold som gjør det vanskelig å gjennomføre kjøre vurderingen, kan kjøre vurderingen avbrytes og vurderingen utstå til ny kjøre vurdering kan gjennomføres.

Kjøretøy til kjøre vurderingen, unntatt tilhenger, skal være godkjent av Statens vegvesen som kjøretøy til førerprøve. Kjøretøykravene i kapittel 30 gjelder. Kandidaten skal selv stille godkjent kjøretøy til rådighet ved kjøre vurderingen. Godkjenning som kjøretøy til førerprøve skal føres i vognkortet.

Under kjøre vurderingen skal sensor så vidt mulig ha plass ved siden av kandidaten.

Hvis kandidaten ønsker det, og forholdene ellers ligger til rette for det, kan trafikklæreren være med i kjøretøyet under kjøre vurderingen. Dette gjelder også hvis kandidaten har behov for at en annen person som en medhjelper, personlig pleier eller personlig assistent er med i kjøretøyet under kjøringen.

I spesielle tilfeller kan det være mer enn en sensor eller annet tilsynspersonell til stede i kjøretøyet under kjøre vurderingen.

§ 30A-5 Ny førerprøve etter pålegg fra politiet (kjøre vurdering)

Ny førerprøve etter pålegg fra politiet på bakgrunn av helsemessige årsaker eller mistanke om manglende kunnskaper eller kjøre ferdigheter som hensynet til trafiksikkerheten krever, jf. vegtrafikkloven § 34 første ledd, skal gjennomføres med sensor som har kjøre vurderingskompetanse.

Ved ny førerprøve etter dette kapitlet, skal kandidatens prestasjoner måles opp mot hovedmålene for føreropplæringen for å kunne avdekke om kandidaten har en tilfredsstillende kompetanse med tanke på allmenn trafiksikkerhet. I tillegg gjelder kravene om kjøre vurdering i § 30A-4 også for gjennomføring av ny førerprøve.

§ 30A-6 Førertilpasset kjøretøy

Hvis en person på grunn av funksjonsnedsettelse bare kan oppnå førerrett på kjøretøy med førertilpasninger, skal kjøre vurderingen avlegges på slikt kjøretøy, forutsatt at Statens vegvesen finner det forsvarlig å benytte kjøretøyet under kjøre vurderingen, jf. § 4-8 første ledd. Kjøretøyet skal likevel være utstyrt med speil og ekstra bremsepedal for sensor. I særlige tilfeller kan det, etter søknad, gjøres unntak fra krav om ekstra bremsepedal for sensor.

I enkelttilfeller kan trafikklærer, som kjenner kjøretøyet godt, ha plass ved siden av kandidaten. Sensor kan i slike tilfeller ha plass annet sted i kjøretøyet, som gir god oversikt til å vurdere hendelser og kandidaten under kjøre vurderingen.

§ 30A-7 Kombinert prøve

Ved førstegangserverv av førerett og ved utvidelse til ny førerkortklasse, hvor det stilles krav om både praktisk prøve og kjørevurdering, skal det gjennomføres en kombinert prøve med sensor som har kjørevurderingskompetanse, jf. sensorforskriften. Kombinert prøve gjennomføres også i andre tilfeller der det stilles krav om både praktisk prøve og kjørevurdering.

Ved en kombinert prøve, skal kandidaten prøves i de samme elementene som ved en ordinær praktisk prøve, og bestemmelsene for praktisk prøve etter kapittel 29 og 30 gjelder også ved kombinert prøve. Det skal gjennomføres før- og ettersamtale med kandidaten. Ved behov, kan prøveruten tilpasses oppdraget.

Ved utvidelse av førerett til klasse BE eller en av de andre tilhengerklassene, hvor kandidaten har en førlighetssvekkelse og ikke kan utføre til- og frakopling av tilhenger selv, kan kandidaten søke om å benytte en medhjelper eller sensor under veiledning av kandidaten. Kandidaten må gjennom instruksjon vise at vedkommende vet hvordan oppgaven skal utføres og påse at medhjelper gjør oppgaven korrekt.

I saker hvor resultatet av kjørevurderingen er en sakkyndig uttalelse, mens resultatet på praktisk prøve gir et avsluttende vedtak fra Statens vegvesen, vil ikke vedtaket være gyldig før helsekravet er godkjent og helseattest registrert hos Statens vegvesen.

Dersom resultatet av kombinert prøve er «ikke bestått», kan ny kombinert prøve ikke avlegges før det har gått fire uker, jf. § 29-1, og ny anmodning om kjørevurdering eller ny synsattest foreligger der dette er et krav etter § 30A-1.

§ 30A-8 Kjøretøytilpasning

I tilfeller der det er gjennomført og bestått kombinert prøve på et annet kjøretøy enn det førertilpassede kjøretøyet vedkommende skal ha, skal sensor vurdere behov for å gjennomføre en kjøretøytilpasning. Sensor skal også vurdere om det er behov for å gjennomføre en kjøretøytilpasning i tilfeller hvor vedkommende har førerett og fått nytt kjøretøy med nye eller tilsvarende førertilpasninger, uavhengig om det er gjennomført kjørevurdering med tilsvarende tilpasninger tidligere.

For kjøretøytilpasning, gjelder bestemmelsene for kjørevurdering som fremgår i dette kapitlet.

§ 30A-9 Kjørevurdering i klasse A1, A2 og A

Kjørevurdering i klasse A1, A2 og A bygges opp på samme måte som praktisk prøve i disse klassene, ved at det gjennomføres ferdighetsprøve på avsperrert område før kjøring i trafikk.

Sensor skal selv kjøre egen motorsykkel under kjørevurderingen. Det er et krav at det skal være toveis kommunikasjonsutstyr mellom sensor og kandidaten.

Sikkerhetsutstyr som fremgår i § 30–1 gjelder også for kjørevurdering.

§ 30A–10 Kjørevurdering i klasse AM, S og T

Kjørevurdering kan gjennomføres i klasse AM og vil begrenses til denne klassen. Kjørevurderingen bygges opp på samme måte som praktisk prøve for klasse A1, ved at det gjennomføres ferdighetsprøve på avsperrt område før kjøring i trafikk.

Ved kjørevurdering med tohjuls moped, gis kode AM 146, jf. førerkortforskriften vedlegg 4. For personer med førerkortklasse AM uten koder, er det tilstrekkelig å gjennomføre kjørevurdering med tohjuls moped for å beholde AM uten koder. Sensor skal selv kjøre egen motorsykkel under kjørevurderingen. Det er et krav at det skal være toveis kommunikasjonsutstyr mellom sensor og kandidaten.

Ved kjørevurdering med tre- eller firehjuls moped (mopedbil), gis kode AM 147, jf. førerkortforskriften vedlegg 4. Kjøretøyet skal være tre- eller firehjuls moped med egenvekt over 250 kg (uten batterier) og være registrert for to personer. Kjøretøyet skal også ha tilleggsutstyr som følger av § 4–6.

Kjørevurdering i klasse S og T tilpasses ut fra oppdrag og behov. For klasse T gjelder likevel krav til kjøretøy etter § 30–14.

§ 30A–11 Kjørevurdering med automatgiret kjøretøy

Hvis en person med ubegrenset førerrett, avlegger kjørevurderingen med automatgiret kjøretøy, kan føreretten begrenses til å gjelde slike kjøretøy.

§ 30A–12 Resultatet av kjørevurderingen

I de sakene Statens vegvesen gir en sakkyndig uttalelse, skal uttalelsen sendes til oppdragsgiver for videre vurdering av om helseattest kan utstedes. Uttalelsen vil inneholde konklusjonen anbefalt eller ikke anbefalt, i tillegg til nærmere beskrivelser. I særlige tilfeller kan det gis konklusjonen usikker.

I de sakene Statens vegvesen gir en sakkyndig uttalelse til politiet, skal uttalelsen sendes til politiet for videre saksbehandling. Uttalelsen vil inneholde konklusjonen bestått eller ikke bestått, i tillegg til nærmere beskrivelser.

I de sakene Statens vegvesen er vedtaksmyndighet, vil kandidaten få resultat bestått eller ikke bestått. Kandidaten gis en skriftlig begrunnelse for vedtaket.

§ 30A-13 Klage på kjørevurderingen

Det er kun adgang til å klage på kjørevurdering hvor Statens vegvesen er vedtaksmyndighet, jf. forvaltningsloven. Sensors skjønnsmessige vurdering av kjørevurderingen kan likevel ikke påklages, jf. forvaltningslovforskriften § 32.

§ 30A-14 Fjerne begrensninger i føreretten

Personer som har begrensninger i føreretten i form av koder, kan fjerne begrensningene ved å avlegge ny kjørevurdering uten aktuelle førertilpasninger.

Ved utvidelse av førerett til ordinær førerett, der kandidaten ikke har andre førertilpasninger enn automatgiret kjøretøy, avlegges kun praktisk prøve, jf. § 29-8.

Nytt kapittel 32 skal lyde:

Kapittel 32 Behandling av personopplysninger

§ 32-1 Formålet med behandlingen

Statens vegvesen kan behandle personopplysninger for å forvalte og gjennomføre trafikkopplæring og førerprøve for personer som vil erverve eller fornye en førerett som må dokumenteres med førerkort.

§ 32-2 Register og opplysninger som kan behandles

I Trafikkskole, sensor og kursarrangørregisteret (TSK-registeret) kan det behandles personopplysninger om faglig leder, undervisningspersonell, undervisningsstedets kontormedarbeidere, sensorer, elever og kandidater: navn, kjønn, fødselsnummer, D-nummer, kundenummer, adresse, registreringsstatus og datoer fra Folkeregisteret, telefonnummer, foretrukket målform, tilknyttet undervisningssted, gjennomført obligatorisk opplæring, vurdering av måloppnåelse hos eleven, trafikkskole og undervisningspersonell hvor opplæringen er gjennomført, aktuell trafikkstasjon, førerrettigheter, kvalifikasjoner, kompetanse, godkjenninger og merknader som er nødvendige for saksbehandlingen.

I eSensor kan det behandles personopplysninger i forbindelse med gjennomføring av praktisk prøve; navn, kjønn, fødselsnummer, D-nummer, kundenummer, trafikkstasjon, sensors vurdering av kandidatens atferd, kandidatens kjørerute, merknader som er nødvendige for saksbehandlingen, relevante helseopplysninger, resultat og registreringer av praktisk prøve.

I eTeori kan det behandles personopplysninger i forbindelse med gjennomføring av teoretisk prøve; navn, kjønn, fødselsnummer, D-nummer, kundenummer, trafikkstasjon, vurdering av kandidatens kompetanse, merknader som er nødvendige for saksbehandlingen, gjennomførte og beståtte prøver.

I eTilsyn kan det behandles personopplysninger i forbindelse med godkjenning og gjennomføring av tilsyn; navn, kjønn, fødselsnummer, D-nummer, kundenummer, adresse, registreringsstatus og datoer fra Folkeregisteret, telefonnummer, gjennomført obligatorisk opplæring, trafikkskole og undervisningspersonell hvor opplæringen er gjennomført, aktuell trafikkstasjon, kjennemerke og øvrige kjøretøyopplysninger, førerrettigheter, kvalifikasjoner, kompetanse, godkjenninger, vurdering av undervisningspersonellets gjennomføring av opplæring, vurdering av måloppnåelse hos eleven, merknader som er nødvendige for saksbehandlingen, relevante helseopplysninger, vandel, sperrefrist for førerkort og beslag av førerkort og tap av førerrett så lenge føreretten ikke er gjenervervet.

§ 32-3 Behandlingsansvarlig

Statens vegvesen er behandlingsansvarlig for behandling av personopplysninger etter § 32-1 og § 32-2.

Trafikkskolen er behandlingsansvarlig for behandling av personopplysninger som de får utlevert etter § 32-5.

§ 32-4 Tilgangskontroll

Bare personer som har behov for det i sin tjeneste skal ha tilgang til Trafikkskole, sensor og kursarrangørregisteret (TSK-registeret), eSensor, eTeori og eTilsyn. Tilgangen skal begrenses ut ifra hvilken rolle den enkelte tjenesteperson har.

Før tilgang gis, skal opplæring for å sikre nødvendig kunnskap om personvern og informasjonssikkerhet være gjennomført.

§ 32-5 Utlevering av personopplysninger

Trafikkskolene kan behandle personopplysninger om en elevs gjennomførte obligatoriske opplæring hos annen trafikkskole for å gi et videre tilbud om opplæring. Utlevering av personopplysninger etter dette ledd kan skje ved direkte søk i TSK-registeret.

Dette er ikke til hinder for utlevering av opplysninger i andre tilfeller der dette har hjemmel i lov.

§ 32-6 Automatiserte avgjørelser

Vedtak om resultat av teoriprøve kan skje som automatisert vedtak.

Statens vegvesen er vedtaksmyndighet for automatiserte vedtak etter denne forskriften.

Vegdirektoratet er klageinstans. Kandidaten kan kreve manuell behandling av klagesaken.

§ 32-7 Sikkerhetsrevisjoner

Det skal gjennomføres systematiske sikkerhetsrevisjoner for å sikre at behandlingen skjer i tråd med personopplysningsloven og personvernforskriften.

II

Endringene trer i kraft 1. november 2023.

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Tlf: (+47) 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no

www.vegvesen.no

Tryggere, grønnere og enklere reisehverdag